Stockholms läns sjukvårdsområde
Sjukvårdsdirektören

BESLUTSUNDERLAG
2020-11-27

SLSO 20-2612
RS 2020-0695

Yttrande över Motion 2020:41 av Tove Sander m.fl. (S) om att förbättra vården för sexuellt traumatiserade

Nämnden för Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) har av Rotel II – Hälso- och sjukvårds-, innovations- och kulturroteln getts möjligheten att yttra sig om att förbättra vården för sexuellt traumatiserade.

Ärendet

I motionen framförs förslag på att regionfullmäktige beslutar att hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) ges i uppdrag att ta fram en plan för utökad fortbildning av personal i primärvården vad gäller trauma som konsekvens av sexuella övergrepp, samt att utreda förutsättningarna för ett regionalt kompetenscentrum för traumavård, särskilt med fokus på sexuella övergrepp oaktat när i tiden offret utsatts eller hur lång tid tar innan de klarar att berätta.
Vidare önskar motionärerna HSN ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för inrättandet av en specialklinik för Psykologisk bedömning och behandling av sexualbrottsutsatta, samt att kartlägga väntetider och vårdbehov inom traumavården för sexuellt utsatta och ta fram en handlingsplan för att nå fler utsatta i tid.

Förvaltningens yttrande

Region Stockholm har en beställar-/utförarmodell som innebär att hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) har ett övergripande ansvar för de olika behov som befolkningen inom Stockholms län har. SLSO är en av många vårdgivare som via avtal med HSN bedriver vård till innevånarna och det är dessa avtal som styr vilka vårdtjänster som SLSO kan erbjuda. Inom primärvården kan patientgruppen fångas upp på husläkarmottagningarna och vissa fall kan hanteras där (psykosociala team m.m.). Andra remitteras till annan specialitet.

Förslag till beslut

Nämnden för Stockholms läns sjukvårdsområde föreslås besluta

att avge Yttrande över Motion 2020:41 av Tove Sander m.fl. (S) om att förbättra vården för sexuellt traumatiserade enligt ovanstående.

Mikael Ohrling
Sjukvårdsdirektör

Annika Jerhamre
Kanslichef

ANKOM 2020-11-25
Dnr SLSO 20-2612

Region Stockholm

REMISS

2020-11-25 RS 2020-0695

Rotel II – Hälso- och sjukvårds-,
innovations- och kulturroteln

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd
Stockholms läns sjukvårdsområde
Södersjukhuset AB

Ärende:

Remiss – Motion 2020:41 av Tove Sander m.fl. (S) om att förbättra vården för sexuellt traumatiserade

---

Yttrande från berörd nämnd/styrelse senast: **2021-01-29**

Handläggare: **Sofia Könberg**

Yttranden skickas till regionledningskontorets registrator:

E-post: registrator.lsf@sll.se

Adress:
Regionledningskontoret
Registraturen
Box 22550
104 22 Stockholm

Internadress:
Regionledningskontoret, Registraturen, Lindhagensgatan 98 plan 6

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

MOTION
2020-09-15

Förbättra vården för sexuellt traumatiserade

Trauma som följd av sexuella övergrepp påverkar och formar offret under lång tid, ofta resten av livet. Effekterna av ett obehandlat trauma kan få förödande konsekvenser och påverka och begränsa det dagliga livet. Forskning visar också att sexuella trauman i barndomen kraftigt ökar risken för allvarlig ohälsa i vuxen ålder.

Det finns ingen mall vare sig för ett sexuellt övergrepp eller dess effekter. Vi vet att övergrepp ofta begås av en person som offret känner. Många gånger är en närstående. En minoritet av övergreppen sker av en okänd gärningsperson på en offentlig plats. Merparten sker istället i offrets hem, på den plats där offret alltid borde kunna känna sig trygg.

När närstående är förövare är övergreppen dessutom ofta upprepade under lång tid och många är de som vittnar om att år efter år ha utsatts i barndomen. Män och kvinnor som inte bara fått sin barndom stulen utan som också traumatiserats och idag får slåss för att få hjälp att läka.

Många av de som utsatts för sexuella övergrepp får idag alltför dålig hjälp från vården och samhället i stort, särskilt på lång sikt. Akutmottagningen för våldtagna på Södersjukhuset bedriver en helt avgörande och fantastisk verksamhet men har endast verksamhet för den som utsatts för övergrepp senaste månaden. Det långsiktiga perspektivet saknas och då vet vi både att trauman efter sexualbrott följer med länge och att många ska igenom en rättsprocess med risk för re-traumatisering.

Kompetensen kring sexuella övergrepp och stöd till de som utsatts brister tydligt i Region Stockholm. Invånare uppger att trots stora trauman är det ofta mycket svårt att veta vart de ska vända sig i vården. Det är svårt att hitta rätt kompetens och stöd.

PTSD-vården och traumavården som idag behandlar en del av dessa patienter är underdimensionerad utifrån behoven. Många kommer också dit en mycket lång tid efter det att övergreppen skett vilket skapar särskilda förutsättningar.

Trauma efter sexuella övergrepp skiljer sig från andra typer av trauman. Sexuellt våld är en typ av mellanmänskligt våld som ger skador på många olika plan i både hjärna, kropp och själ. Trots det klumpas den vård och det stöd som bedrivs idag för sexuellt utsatta till stor del ihop med andra former av ”enklare” trauman. Exempelvis efter en trafikolycka. Det duger inte. Det behövs en större förståelse för att sexuella övergrepp ger skador och att det behövs specialistkompetens för den som behöver läka efter sexuella övergrepp. Utöver detta behövs också generell kompetens om sexuella övergrepp, dess konsekvenser samt vägar för hänvisning till specialistkompetens för de som i sin profession möter eller kan tänkas möta sexuellt utsatta.

1177 hänvisar i stor utsträckning den som utsatts för sexuella övergrepp till ens vårdcentral. Kompetensen på regionens vårdcentraler är för låg, och möjligheten för personalen i primärvården att ta stöd och hjälp från expertis är allt för begränsad. Detta framgår bland annat i en medlemsundersökning kring vård för vuxna som utsatts sexuellt i barndomen, genomförd av Rise (Riksföreningen mot incest och andra sexuella övergrepp i barndomen) 2008.

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

MOTION
2020-09-15

För mycket av ansvaret för stöd till de sexualbrottsutsatta ligger idag på ideella organisationer, de gör många gånger ett fantastiskt jobb - men det är inte deras ansvar att ge traumabehandling, det ansvaret måste regionen ta.

I Umeå finns ASTA-mottagningen som vänder sig till personer som varit utsatta för sexuellt våld eller våld i partnerrelation. Den är all för ensam på området i Sverige. Få vågar anmäla. Få får rätt hjälp och hjälp i tid. Samhället får aldrig lämna den som utsatts för sexuella övergrepp, i barndomen eller i vuxen ålder i sticket. Så länge vi som samhälle inte lyckas förhindra sexuella övergrepp, så måste vi ta vårt ansvar när det kommer till att hjälpa och läka dem som utsatts.

I att-satserna föreslår vi så väl ett regionalt kompetenscentrum som en specialistklinik. Skulle båda dessa bli verklighet ser vi ett värde av att de är nära sammanlänkade såväl geografiskt som organisatoriskt.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Socialdemokraterna att fullmäktige beslutar:

Att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att ta fram en plan för utökad fortbildning av personal i primärvården vad gäller trauma som konsekvens av sexuella övergrepp.

Att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett regionalt kompetenscentrum för traumavård, särskilt med fokus på sexuella övergrepp oaktat när i tiden offret utsatts eller hur lång tid det tar innan de klarar att berätta.

Att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att utreda förutsättningarna för inrättandet av en specialistklinik för Psykologisk bedömning och behandling av sexualbrottsutsatta.

Att kartlägga väntetider och vårdbehov inom traumavården för sexuellt utsatta och ta fram en handlingsplan för att nå fler utsatta i tid.

Tove Sander (S)

Tara Twana (S)

Elinor Odeberg (S)

Ing-Marie Elfström (S)

Victor Harju (S)